

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-905/25-15469/2

Podgorica, 16.05.2025. godine

Za: MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA, Bulevar revolucije 15, Podgorica

gospođi, Maida Gorčević, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore

Veza: Vaš akt broj: 04/2-905/25-1538/3 od 14.05.2025. godine

Poštovana gospođo Gorčević,

Povodom *Predloga memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga memoranduma i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Članom 5 Predloga memoranduma propisano je da će strane potpisnice osigurati sprovođenje Memoranduma o saradnji u okviru raspoloživih resursa, kao i da će strane potpisnice ispitati mogućnost finansiranja planova aktivnosti kroz mehanizme EU za institucionalnu saradnju i finansiranje ili putem druge međunarodne donatorske podrške.

Uvidom u Izveštaj o analizi uticaja propisa, tačka 5, navedeno je da za implementaciju predmetnog propisa nije potrebno obezbeđenje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore, te da implementacijom predmetnog memoranduma ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze, a usvajanjem istog nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći finansijske obaveze.

Imajući u vidu da za implementaciju predmetnog propisa nije potrebno izdvajanje finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore, obavještavamo Vas da Ministarstvo finansija, sa aspekta državnog budžeta, nema primjedbi na *Predlog memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore*.

S poštovanjem,

**MEMORANDUM O SARADNJI
U OBLASTI EVROPSKE INTEGRACIJE I PROCESA PRISTUPANJA**

IZMEĐU

**POTPREDsjedNICE VLADE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I GLAVNE PREGOVARAČICE
REPUBLIKE MOLDAVIJE**

I

MINISTARSTVA EVROPSKIH POSLOVA CRNE GORE

Potpredsjednica Vlade za evropske evropske integracije i glavna pregovaračica Republike Moldavije i Ministarstvo evropskih poslova (u daljem tekstu: Strane potpisnice),

IMAJUĆI U VIDU da je proširenje EU pokretačka snaga dugoročne stabilnosti, mira i prosperiteta na cijelom evropskom kontinentu i moćno sredstvo za promovisanje demokratije, vladavine prava i poštovanja osnovnih prava,

UZIMAJUĆI U OBZIR Granadsku deklaraciju od 6. oktobra 2023. godine, kada su čelnici EU ponovo potvrdili proširenje kao geostratešku investiciju u mir, sigurnost, stabilnost i prosperitet, rekavši da „proširenje je pokretač poboljšanja ekonomskih i socijalnih uslova evropskih građana, smanjivanja dispariteta među zemljama, i mora njegovati vrijednosti na kojima počiva Unija“,

NA OSNOVU zaključaka Savjeta iz juna 2012. godine, kojim su otvoreni pristupni pregovori sa Crnom Gorom, i zaključaka Savjeta iz decembra 2023. godine, kojim su otvoreni pristupni pregovori sa Republikom Moldavijom, kao i saopštenja Komisije koje je odobrio Savjet, „Unapređenje procesa pridruživanja – kredibilna perspektiva EU za Zapadni Balkan“ (2020. godine), proširenog na Republiku Moldaviju i Ukrajinu, u kojem se predlažu promjene za ponovno osnaživanje procesa zasnovanog na četiri načela: više kredibiliteta, snažnije političko upravljanje, dinamičniji proces i veća predvidljivost,

UZIMAJUĆI U OBZIR početak pristupnih pregovora i otvaranje Međuvladine konferencije za Crnu Goru 29. juna 2012. godine, a za Republiku Moldaviju 25. juna 2024. godine,

REAFIRMIŠUĆI i jačajući bilateralne odnose i promovišući kontinuiranu saradnju u oblastima od zajedničkog interesa, naročito u oblasti evropske integracije, s fokusom na pregovore o pristupanju EU,

PONAVLJAJUĆI zajedničku posvećenost daljem razvoju saradnje u kontekstu evropskih integracija, prijateljstvu i bilateralnoj saradnji između dvije zemlje,

DUBOKO UVJERENE u potrebu unapređenja bliske saradnje na osnovu međusobnog poštovanja, povjerenja, razumijevanja i uzajamnog poštovanja interesa svojih država i građana,

sporazumjele su se o sljedećem:

Član 1

Područje primjene

Strane potpisnice posvećene su u potpunosti promovisanju međusobne saradnje i razmjeni znanja u oblasti evropske integracije u cilju uspješne pripreme za punopravno članstvo u Evropskoj uniji.

Strane potpisnice sarađuju u cilju podizanja svijesti javnosti o evropskim vrijednostima kao zajedničkom interesu u svojim bilateralnim odnosima.

Član 2

Saradnja

Strane potpisnice sarađuju u preduzimanju aktivnosti u oblasti evropske integracije i pregovaračkog procesa sa EU, što, između ostalog, podrazumijeva:

1. Opštu saradnju u procesu pristupanja Evropskoj uniji, uključujući proces proširenja i pristupnih pregovora;
2. Razmjenu znanja, iskustava i prakse u pogledu pregovaračkog procesa, između pregovarača i pregovaračkih grupa, kao i drugih stručnjaka uključenih u pristupne pregovore;
3. Razmjenu informacija, znanja i iskustava po pitanju harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom EU, osiguravajući djelotvorno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU, kao i njegovo sprovođenje i primjenu;
4. Razmjenu stručnog znanja i iskustava između nadležnih ministarstava i odgovarajućih organa u sprovođenju politika Evropske unije u svim klasterima, u cilju uzajamne pomoći na njihovom evropskom putu;
5. Razmjenu stručnog znanja i iskustava u ključnim oblastima vladavine prava, naročito u oblasti reforme pravosuđa i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, osnovnih prava, funkcionisanja demokratskih institucija i reforme javne uprave, kao i ekonomskih kriterijuma;
6. Razmjenu stručnog znanja i iskustava, kao i razvoj zajedničkih bilateralnih programa i projekata usmjerenih ka ispunjavanju ciljeva utvrđenih u Zelenoj agendi i Ciljevima održivog razvoja, naročito u oblastima kao što su energija, dekarbonizacija, ublažavanje klimatskih promjena, cirkularna ekonomija, uklanjanje zagađenja, održiva poljoprivreda i zaštita prirode i biodiverziteta;
7. Jačanje institucionalnih struktura i administrativnih kapaciteta potrebnih za ispunjavanje kriterijuma i preuzimanje obaveza koje proističu iz članstva u EU, tj. osiguravanje primjene zakona, kao i pripremu i podsticanje profesionalnih vještina zvaničnika i državnih službenika nadležnih za evropske poslove;
8. Razmjenu informacija, znanja i vještina po pitanju izgradnje institucija i administrativnih kapaciteta potrebnih za ispunjavanje kriterijuma i preuzimanje obaveza koje proističu iz članstva u EU,
9. Uspostavljanje procedura za razmjenu iskustava po pitanju pripreme nacionalne verzije pravne tekovine EU;
10. Razmjenu i zajedničke mjere u cilju povećanja djelotvornosti analitičkog pregleda zakonodavstva i pregovaračkog procesa i povezanih aranžmana;
11. Razmjenu informacija, znanja i vještina o finansijskoj podršci Evropske unije, a naročito:
 - a. razmjenu informacija i iskustava u planiranju, programiranju, sprovođenju, praćenju i evaluaciji nacionalnih programa koje finansira EU;

- b. razmjenu informacija i iskustava u sprovođenju transnacionalnih i regionalnih zajedničkih programa;
 - c. razmjenu informacija za učešće u programima i agencijama Unije;
 - d. razmjenu informacija za zajedničko učešće u ubrzanoj integraciji za finansijske instrumente/fondove EU.
12. razmjenu informacija u vezi sa Strategijom za komunikaciju s javnošću u procesu integracije u Evropsku uniju.

Za realizaciju saradnje u navedenim oblastima, Strane potpisnice će zajednički razvijati i usvajati relevantni plan aktivnosti ili, ukoliko je potrebno, planove aktivnosti u svih šest klastera u skladu sa novom metodologijom pristupnih pregovora.

Član 3

Načini i sredstva saradnje

Strane potpisnice sarađuju u oblastima iz člana 2 koristeći sljedeća sredstva i načine:

1. sastanke glavnih pregovarača i njihovih pregovaračkih timova, koji se sazivaju u redovnim intervalima (barem jednom godišnje), koji će upravljati sprovođenjem ovog memoranduma o saradnji i odobravati planove aktivnosti;
2. zajedničku radnu grupu, koja se osniva sa ciljem organizovanja i operacionalizacije predviđenih aktivnosti u sklopu ovog memoranduma o saradnji;
3. svaka strana potpisnica imenuje pomoćnika sekretara radne grupe, a zapisnik za svaki sastanak izrađuje strana potpisnica koja je domaćin sastanka;
4. sastanci zajedničke radne grupe održavaju se barem jednom godišnje ili kako se Strane potpisnice dogovore,
5. organizovanje zajedničkih događaja, sastanaka, radionica, obuka i okruglih stolova radi realizacije ciljeva iz ovog memoranduma o saradnji;
6. sprovođenje zajedničkih inicijativa i aktivnosti u cilju promovisanja postignuća obje strane potpisnice u oblasti evropske integracije;
7. studentske posjete i kratkoročno upućivanje službenika na rad u cilju olakšavanja razmjene profesionalnog iskustva i znanja o procesu evropske integracije.

Član 4

Sprovođenje

Ovaj memorandum o saradnji nije međunarodni ugovor i ne stvara nikakva pravno obavezujuća prava i obaveze prema domaćem ili međunarodnom pravu.

U ovom memorandumu o saradnji ne postoji ništa što stvara prepreku postojećim ili budućim sporazumima ili memorandumima zaključenim između Strana potpisnica.

Član 5

Finansiranje sprovođenja

Strane potpisnice će osigurati sprovođenje Memoranduma o saradnji u okviru raspoloživih resursa.

Pored toga, Strane potpisnice će ispitati mogućnost finansiranja planova aktivnosti kroz mehanizme EU za institucionalnu saradnju i finansiranje ili putem druge međunarodne donatorske podrške.

Član 6

Stupanje na snagu

Memorandum o saradnji stupa na snagu danom potpisivanja od strane obje strane potpisnice.

Memorandum o saradnji zaključuje se na neograničeno vrijeme.

Memorandum o saradnji može se izmijeniti u bilo kojem trenutku uz obostranu pismenu saglasnost Strana potpisnica. Izmjene stupaju na snagu u skladu sa odredbom iz stava 1 ovog člana.

Svaka strana potpisnica može raskinuti Memorandum o saradnji u bilo kojem trenutku tako što u pismenoj formi obavijesti drugu stranu putem diplomatskih kanala. U tom slučaju, Memorandum o saradnji prestaje da važi nakon isteka šest (6) mjeseci od dana kada druga strana primi obavještenje o raskidu.

Memorandum o saradnji sačinjen je u po dva primjerka na engleskom, crnogorskom i rumunskom jeziku, pri čemu je svaki tekst jednako autentičan. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

Sačinjeno u _____, dana _____ 2025. godine.

**gđa Kristina GERASIMOV (Cristina
GHERASIMOV)**
Potpredsjednica Vlade
za evropsku integraciju i
glavna pregovaračica za članstvo u
Evropskoj uniji
Republika Moldavija

gđin Filip IVANOVIĆ
Potpredsjednik Vlade za vanjske i
evropske poslove
Crna Gora

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

NAZIV PROPISA

MEMORANDUM O SARADNJI U OBLASTI
EVROPSKE INTEGRACIJE I PROCESA PRISTUPANJA
IZMEĐU POTPREDSJEDNICE VLADE ZA EVROPSKE
INTEGRACIJE I GLAVNOG PREGOVARAČA
REPUBLIKE MOLDAVIJE I MINISTARSTVA
EVROPSKIH POSLOVA CRNE GORE

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Potpisivanjem Predloga memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore će biti uspostavljena saradnja između Crne Gore i Republike Moldavije u oblasti evropske integracije. Imajući u vidu da Crna Gora i Moldavija trenutno nemaju formalni bilateralni okvir za saradnju u oblasti evropske integracije, te da je inicijativa za zaključivanje Memoranduma i formalizovanje saradnje potekla od strane Moldavije, Crna Gora će na ovaj način pokazati spremnost da dragocjeno iskustvo u oblasti evropskih integracija podijeli sa državom koje je na samom početku pregovora za članstvo u EU.

Uzimajući u obzir zajedničke ciljeve i interese koji nas dijele kada je u pitanju evropska agenda, potpisivanje Memoranduma će se otvoriti postoji prostor za jačanje saradnje između Crne Gore i Moldavije.

Potpisnice Memoranduma će takođe sarađivati u cilju podizanja svijesti javnosti o evropskim vrijednostima kao zajedničkom interesu u svojim bilateralnim odnosima.

Ne postoje problemi, osim što bi nepotpisivanje memoranduma („status quo“ opcija) dovelo do nemogućnosti korišćenja razmjene znanja i iskustva kada je u pitanju pregovarački proces.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Opšti cilj koji se postiže predloženim propisom je saradnja u procesima koji predstavlja zajednički imenilac za obje države, uključujući implementaciju reformi i usklađivanje sa zakonodavstvom EU. Pored toga, imajući u vidu dugogodišnje iskustvo Crne Gore u procesu, naročito kada je u pitanju sprovođenje reformi, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU i korišćenje EU fondova, razmjena iskustava i dobrih praksi može pomoći Moldaviji da prepozna i implementira reforme koje su se pokazale uspješnim u Crnoj Gori. Takođe, Memorandum će imati pozitivan uticaj kada je u pitanju obuka i razvoj kapaciteta, što će doprinijeti unapređenju administrativnih vještina potrebnih za dostizanje EU standarda.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Imajući u vidu da Memorandum definiše odredbe i obaveze obje strane potpisnice, nepotpisivanje istog bi onemogućilo formalizaciju okvira saradnje kada je u pitanju jedan od ključnih spoljnopolitičkih prioriteta, a to je članstvo u Evropskoj uniji.

Preferirana opcija je da se Memorandum o saradnji sa Moldavijom potpiše jer bi to omogućilo da, strane potpisnice sarađuju u preduzimanju aktivnosti u oblasti evropske integracije i pregovaračkog procesa sa EU. Ovo podrazumijeva razmjenu znanja, najboljih praksi, informacija, pokretanje zajedničkih aktivnosti i projekata na ovom planu. U ovom dokumentu ne postoji ništa što stvara prepreku postojećim ili budućim sporazumima ili memorandumima zaključenim između Strana potpisnica.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Potpisivanje Memoranduma imaće pozitivan uticaj na obje strane, jer će dati novi zamah jačanju saradnje u oblasti evropske integracije i pokazati posvećenost prijateljstvu i bilateralnoj saradnji između dvije zemlje.

Nema direktnog uticaja na građane i privredu, a samim tim nema troškova za građane i privredu (naročito na mala i srednja preduzeća). Procjena je da predloženi Memorandum neće imati negativnih uticaja.

Ovim Memorandumom se ne propisuje stvaranje novih privrednih subjekata i ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijere. Primjena ovog propisa neće izazvati troškove privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Nema fiskalnih opterećenja kada je u pitanju potpisivanje Memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore. Sprovođenjem Memoranduma ne proizišazu međunarodne finansijske obaveze, a njegovim potpisivanjem ne iskazuje donošenje dodatnih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze. Sprovođenjem Memoranduma neće biti ostvaren ni prihod za Budžet Crne Gore. Nije bilo sugestija od strane Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa, a nije bilo ni primjedbi na tekst istog.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Prilikom izrade ovog Memoranduma nije korišćena eksterna ekspertska podrška, a obavljene su konsultacije Ministarstva evropskih poslova, kao koordinatora procesa pristupnih pregovora Crne Gore sa EU i Ministarstva vanjskih poslova. Konsultacije između ova dva ministarstva su potvrdile opravdanost potpisivanja ovog Memoranduma, a takođe je dobijeno i pozitivno mišljenje Ministarstva vanjskih na ovaj dokument. Pored toga, u dogovoru crnogorske i moldavske strane je predviđeno da potpredsjednici dvije Vlade za oblast evropskih integracija potpišu ovaj dokument. Usaglašavanje Memoranduma nije iziskivalo konsultovanje civilnog sektora.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Za implementaciju ovog Memoranduma nema potencijalnih prepreka.

Prvi korak ka ispunjenju ciljeva je zaključivanje Memoranduma o saradnji u oblasti evropske integracije i procesa pristupanja između potpredsjednice Vlade za evropske integracije i glavnog pregovarača Republike Moldavije i Ministarstva evropskih poslova Crne Gore. Nakon potpisivanja istog, obje strane će pristupiti njegovoj implementaciji.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće broj održanih sastanaka glavnih pregovarača i njihovih pregovaračkih timova; formiranje zajedničke radnu grupu, koja se osniva sa ciljem organizovanja i operacionalizacije predviđenih aktivnosti u sklopu ovog memoranduma o saradnji; imenovanje pomoćnika sekretara radne grupe, a zapisnik za svaki sastanak izrađuje strana potpisnica koja je domaćin sastanka; organizacija zajedničkih događaja, sastanaka, radionica, obuka i okruglih stolova radi realizacije ciljeva iz ovog memoranduma o saradnji.

Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene Memoranduma zaduženo je Ministarstvo evropskih poslova.

Datum i mjesto

14. maj 2025. godine, Podgorica

MINISTARSTVO EVROPSKIH POSLOVA

Mirida Gorčević
Podgorica